

MASOPUSTNÍ

PRVNÍ ČÍSLO

vydává
Humpolecký
masopustní tým

MASOPUSTNÍ ÚTERÝ 16. ÚNORA 2021

Když se řekne masopust, vybavím si nejdříve své dětství, které jsem trávil v Humpolci. Pamatuji si masopustní průvod, ale také si pamatuji své všetečné otázky zcela přirozeně zjišťující, co to je, co se slaví, proč se to slaví a tak dále a tak dále. Vybavím si také svá pozdější léta na Šumavě, kde mi už jako své paní učitelce tamní děti vyprávěly, jak v jejich kraji prožívají masopust a s jiskrami v očích roztomile žádouly, abychom se na maškarní rej vydaly podívat.

S odstupem času si stále silněji uvědomuji, jak moc si vážím toho, že se v našem městě díky České zemědělské akademii podařilo tuto krásnou a symbolickou tradici zachovat a v minulém roce ji ještě rozšířit díky navázání skvělé spolupráce s celým masopustním týmem. I když je bohužel letos taková doba, jaká je, jsem přesvědčena o tom, že každý z nás, a to v jakékoliv době, potřebuje trochu té dětské rozpustlosti. Především proto, aby se dokázal alespoň na chvíli oprostit od role, kterou mu každodenní život nachystal. Aby na chvíli sejmul svou tradiční masku, osvobodil se od úvah o tom, co od něj druzí očekávají nebo co na jeho názory či chování druzí čeknou. Stejně jako děti, které si umí jen tak hrát a nepotřebují se ptát po účelu nebo užitku, protože přirozeně umí žít samy ze sebe, a ne z očekávání svého okolí. Když si kousek té rozpustlosti právě v masopustních dnech dovolíme i my, dospělí, možná s radostí zjistíme, že se bez toho ustavičného rozmyšlení o tom, co máme nebo co bychom mít měli, cítíme vnitřně svobodněji. Přejí nám všem, abychom v tomto duchu vstoupili do finále masopustního reje, které připadá právě na masopustní úterý, a abychom nadcházející postní dobu, jež skončí s příchodem Velikonoc, prožili v klidu, v pohodě a s radostí i vděčností k tomu, co se nám v našich životech daří. Všem u nehezkému navzdory.

Alena Kukrechtová, místostarostka Humpolce

K Humpoleckému masopustu patří vdavky, kdy ženicha a nevěstu ztvárňují studenti České zemědělské akademie. Oddává Alena Kukrechtová.

NOVINY

**Masopust držíme,
nic se nevadíme pospolu.
Proč bychom se hádali,
když jsme se tak shledali poznovu!
V dobrém jsme se sešli,
rádi jsme se našli pospolu.
Dříve než se rozejdem,
ještě sobě zapějeme poznovu!**

Když mluvčí masopustního průvodu, takzvaný lauf, požádá starostu o vstup do města a při té příležitosti sečte všechny hříchy jeho obyvatel za uplynulý rok, starosta maškarnímu průvodu půjčí klíč od městských bran. Tím okamžikem získají maškary vládu, veselí se a zpívají, ovšem do půlnoci. Pak už začíná Popeleční středa, s ní i čtyřicetidenní půst a masky město opouštějí.

Jako masopust se označuje období od Tří králů do Popeleční středy. Při pomyslení, že zakrátko nastane dlouhý předvelikonoční půst, si každý dopřával nejen zábavu, ale i dostatek jídla a pití. I když masopust není původní církevní svátek, byl do církevního kalendáře zařazen, a tak se jeho termín určuje podle Velikonoc. Odehrává se před Popeleční (Škaredou) středou, která zahajuje předvelikonoční postní období, a datuje se čtyřicet dnů před Velikonocemi (odečítá se od pondělí toho týdne, kdy Velikonoce začínají). A protože jsou Velikonoce pohyblivým svátkem, tak i masopust se každý rok slaví v jiném období. Letos vrcholí na masopustní úterý 16. února. K masopustním dnům, které se slaví, patří hlavně:

Tučný čtvrtek začínal hned časně ráno zabíjením prasete, smažením koblih, božích milostí a jiných dobrot. Říkávalo se, že o Tučném čtvrtku mají lidé jíst a pít co nejvíce, aby byli celý rok při síle. Až do úterý se pak hodovalo, tančilo a slavilo. Tradičním pečivem tohoto období jsou smažené sladkosti jako koblíhy, boží milosti a vdolky.

Taneční neděle byla ve znamení zábavy a tancovaček. Kromě sladkých pochutin se jedla slanina, klobásky a notně se vše zapíjelo pálenkou. Po bohatém obědě následovala taneční zábava v hospodě a tancovalo se mnohdy i v pondělí. V některých oblastech se konaly takzvané „mužovské bály“ určené pouze pro ženaté a vdané.

Maškarní úterý bylo dnem svátečním, nepracovalo se a před polednem začínala obchůzka maškar. Chodilo se od domu k domu, zpívalo se, tancovalo, žertovalo a maškary často mazaly sousedy sazemi nebo je vyvály ve sněhu. Vždy popřály úspěšný hospodářský rok, zdraví a plodný dobytek. Masky byly všude pohoštěny a ještě dostávaly výslužku, jídlo i peníze. Ty se pak společně propily v hospodě.

**TÁÁÁK, A MY SI VYBEREME NĚKOHO,
KDO TO ZA VÁS A ZA CELÉ MĚSTO ODPYKÁ...**

Vyberte kobyly!

ANEBO MASOPUSTNÍ MAŠKARY MAJÍ SVÉ POSLÁNÍ

Maškary, to je pestrá přehlídka roztodivných kostýmů, až zrak přechází. Existuje několik druhů tradičních masek, které se objevují dodnes. Patří k nim třeba medvěd, takzvaná klibna – kobyly, žid nebo bába s nůs. Ženám se v minulosti účast v masopustním průvodu zakazovala, ale to už neplatí. Do některých masek se zase mohli převlékat pouze svobodní chlapci, jiné vyžadovaly účast a spolupráci dvou i více osob. Každá maska má svůj typický způsob chování a své poznávací znaky, ale hodně záleží na fantazii a rozpustilosti toho, kdo se pod ní skrývá. I když jde o tradici, není výjimkou, že se v průvodech objevují také maškary s kostýmy novodobých postav, ať už jde o profese, pohádkové či filmové postavy, nebo o podoby veřejně známých osobností. A samozřejmě platí, že jiný kraj, jiný mrav, proto se, dokonce obec od obce, v rámci oslav masopustu a jejich průběhu objevují nejrůznější odlišnosti, které by ale dobré náladě rozhodně ubližovat neměly.

KLIBNA aneb KOBYLA

K masce je zapotřebí dvou lidí: první drží hlavu upevněnou na tyči, druhý se opře o jeho záda a vytvoří hřbet a zadní nohy.

LAUFR

Mluvčí masopustního průvodu (vlevo), který žádá skutečného starostu (vpravo) o dočasnou vládu maškar nad obcí a také každého majitele domu o vstup do jeho obydlí.

LAUFR A STRAKATÝ V ČELE PRŮVODU

ZA VŠECHNY HŘÍCHY MĚSTA A JEHO OBYVATEL

Klibna neboli kobyla nesměla chybět v žádném průvodu. Zatímco se připravovala, hospodáři se domlouvali, jak ji budou nabízet. Tradičně se začínalo s jejím vychvalováním: „Tuhleta kobyla je dobrá do tahu, poslouchá, není mlsná, takovou nikde nekoupíte.“ Hospodářům se ale kobyla moc nelíbila a smlouvali o ceně: „Takovou herku nechci, vždyť je kost a kůže...“. Sedlák se ale nedal odbýt: „Přidejte aspoň na seno či oves.“ Nikdo však o kobyly zájem neprojevil, až do té doby, dokud lauftr nedočel za účasti starosty všechny hříchy obce a nežádal za ně odškodné. Masky potom křičí, aby se obětovala právě kobyla. A tak se také stane. Ale protože je masopust radostný svátek, kobylna se nakonec dočká vzkříšení. Někde ji ještě popravenou přenášejí na nosítkách do hospody, kde se po přípitku zázračně uzdraví.

NEVĚSTA A ŽENICH = SVATBA

Muž jako nevěsta, žena jako ženich: (nejen) v Humpolci je již tradicí, že zástupce z vedení města oddává ženicha s nevěstou z řad studentů v průvodu České zemědělské akademie. Důvodem je, že dříve byly pro období masopustu obvyklé právě i svatby, na rozdíl od současné doby, kdy lidé k sňatku preferují hlavně letní měsíce.

DĚDEK

MEDVĚD S MEDVĚDÁŘEM

Někde kobyla, někde medvěd: dá se říci, že to jsou hlavní aktéři masopustního průvodu. A když je někde hlavní kobyla, medvěd vedený medvědářem stejně nesmí chybět. Za bručení a neposlušnost medvědář trestá svého svěřence býkovcem. U každého domu se pak zastavují na tanec s hospodyní, která se snažila medvědovi tajně odtrhnout kousek hrachoviny, kterou pak dávala drůbeži, aby dobře seděla na vejcích. Oblíbeným zvykem medvěda je popadnout některou z přihlížejících dívek a vyválet ji ve sněhu.

HUMPOLECKÝ STUDENTSKÝ PRŮVOD

V rámci Humpoleckého masopustu 2020 uspořádala Česká zemědělská akademie tradiční masopustní průvod svých studentů, ke kterým se přidali studenti dalších humpoleckých škol včetně zájemců z řad veřejnosti.

BÁBA

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ AKADEMIE V HUMPOLCI:

Nositelka tradice

Masopust jako lidová tradice, která si mimochodem našla své místo i v církevním kalendáři, je spojován s pojmy jako zabijačka, hodování nebo oslava konce zimy, což velmi úzce souvisí s hospodářským rokem, a tedy především se zemědělstvím. A tak není divu, že už od dvacátých let minulého století, i když s několika vynucenými přestávkami, je tradice humpoleckého masopustního průvodu spjatá s místní Českou zemědělskou akademií. Respektive tehdy ještě s její předchůdkyní – rolnickou školou. „Během válečných let se průvody konat přestaly, byly obnoveny až zase v letech šedesátých. Zakázány byly znovu v osmdesátých letech, přičemž naposledy se tradice obnovila v roce 2002. V minulosti se vedle průvodu konaly i oblíbené masopustní zábavy,“ zmínila zástupkyně ředitele České zemědělské akademie Eva Kubíčková.

HUMPOLECKÝ MASOPUST 2021

JINAK, ALE PŘECE!

- **Masopustní soutěž o nejlepší masku:** odměnou pro nejlepší bude slaná nebo sladká dobrota
11. – 15. února
- **Masopustní video:** on-line video připomínka Humpoleckého masopustu 2020 na městském kanálu Youtube
od 12. února
- **Masopustní pozdrav:** starosta Karel Kratochvíl v rozhovoru s lauffrem k Humpoleckému masopustu 2021 na městském kanálu Youtube
od 16. února
- **Maškary v ulicích města:** abyste nezapomněli na masopustní úterý
16. února dopoledne
- **Masopustní noviny:** masopustní počtení do vaší schránky i on-line
od 16. února
- **Masopustní vývěsky:** tematické počtení v ulicích města
od 16. února

www.infohumpolec.cz
fb: Humpolecký masopust 2021

11.2.1975: Tradice byl vyposádan masopustní průvod městem a vesce na „Kuchařově“ masopustní taneční zábava. Přípravu a vesceou organizaci spravovali starší žáci a učitelé se spolupracovali se školními učiteli a myslivostkami.

Mladí udržují tradice

Každým rokem prochází ulicemi města Humpolce průvod masek, který už tradičně pořádají II. ročníky SZTS na konec masopustu. Na přípravě se podílejí nejen studenti, ale také profesori Pomocnou ruku podávají i sourozky vychovatelky z internátu, které se starají hlavně o přípravu masek. Do kroku vyhrává malá kapela sestavená ze studentů školy Průvod zahajují členové jezdeckého oddílu SSM s vyřezanými koňmi. Hlavní část

průvodu tvoří asi 50 masek, které se starají o obvesení přiblížených diváků. Tento průvod je již tradiční atrakcí pro děti, ale i pro dospělé obyvatele Humpolce, kteří se již na tuto akci těší. Humpolecká mládež v hojném počtu doprovází průvod po celé jeho cestě. Vyvrcholením této akce je masopustní zábava na Kuchařově.

Text a foto: Ing. CERNÝ
SZTS Humpolec

Článek a fotografie uveřejněna v časopise „Nášlys“

V roce 2020 se z iniciativy města Humpolce také ve spolupráci s dalšími školami a organizacemi i spolky ve městě uskutečnila premiéra rozšířeného Humpoleckého masopustu, který se bohužel stal poslední tradiční kulturní a společenskou akcí ve městě v takové podobě, v jaké jsme je do té doby znali. „Ačkoliv situace trvá, masopustní tým se nevzdal a rozhodl se i letos Humpolecký masopust uspořádat. I když ne tak, jak bychom si asi všichni přáli, nicméně tradice je tradice a přes to vlak nejede,“ usmála se místostarostka města Alena Kukrechtová.

Humpolecký masopust 2021 pro vás připravili:

Česká zemědělská akademie, město Humpolec a Městské kulturní a informační středisko včetně Muzea dr. Aleše Hrdličky

Střední škola informatiky a cestovního ruchu SČMSD

Školní statek Humpolec

Středisko volného času

Divadelní soubor Jindřicha Honzla

Fotografie pochází z archivu města Humpolce a akce Humpolecký masopust 2020, které se aktivně účastnili také skupiny i jednotlivci z humpoleckých škol i z široké veřejnosti, žáci a učitelé ze Základní umělecké školy G. Mahlera a ve spolupráci s DSJH také Pěvecký sbor Čech a Lech. Děkujeme všem, kteří přiložili ruku k dílu, a těšíme se, až se všichni opět společně sejdem.